

PATRYCJA GRZEBYK

CZERWONY ALARM DLA ŚWIATA – DZIAŁALNOŚĆ RADY BEZPIECZEŃSTWA W 2018 R.

W pierwszych dniach 2018 r. sekretarz generalny ONZ António Guterres ogłosił czerwony alarm dla świata¹. Stwierdził, że konflikty pogłębiły się i pojawiły się nowe zagrożenia. Nastąpił wzrost nacjonalizmu i ksenofobii, groźba użycia broni nuklearnej jest największa od zakończenia zimnej wojny, zmiany klimatu następują szybciej niż odpowiednie działania naprawcze, dochodzi do naruszeń praw człowieka na ogromną skalę, pogłębiają się nierówności. Guterres podkreślał, że powyższe zagrożenia da się przezwyciężyć tylko w drodze jedności, wzajemnej współpracy, z myślą o dobru wszystkich ludzi.

Organem ponoszącym główną odpowiedzialność za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa jest Rada Bezpieczeństwa, która niestety nie wykazywała się jednością w 2018 r. W trzech przypadkach, mimo próby negocjacji każdego punktu projektów rezolucji, zostały one zawetowane odpowiednio przez Rosję lub Stany Zjednoczone². W czterech kolejnych projekty rezolucji nie uzyskały stosownej większości głosów³.

Chociaż w porównaniu z 2017 r.⁴ powyższe dane statystyczne na pierwszy rzut oka nie wydają się niepokojące, to jednak trzeba zwrócić uwagę, że coraz trudniej jest wypracować w ramach RB kompromis. Ogólna liczba decyzji podejmowanych przez RB spada (54 rezolucje w 2018 r. w porównaniu z 61 w 2017 r. oraz odpowiednio 27 oświadczeń prezydialnych w 2018 r. w stosunku do 21 przyjętych w 2017 r.) i coraz częściej nie są one przyjmowane w drodze konsensusu (aż 9 rezolucji w 2019 r.).

Szczególny niepokój powinien budzić fakt, że brak konsensusu dotyczy nie tylko – już tradycyjnie – Bliskiego Wschodu (Syrii, Jemenu i Palestyny)⁵, lecz także odnowienia poszczególnych misji w innych regionach świata (w Republic

¹ UN News, *UN chief issues 'red alert,' urges world to come together in 2018 to tackle pressing challenges*, 31.12.2018, <https://news.un.org/en/story/2017/12/640812-un-chief-issues-red-alert-urges-world-come-together-2018-tackle-pressing> [dostęp: 31.01.2019].

² S/2018/156, 26.02.2018 oraz S/2018/321, 10.04.2018 zawetowane przez Rosję oraz S/2018/516, 1.06.2018 zawetowany przez USA.

³ S/2018/322 oraz S/2018/175, 10.04.2018; S/2018/355, 14.04.2018; S/2018/520, 1.06.2018 – wszystkie projekty dotyczyły Bliskiego Wschodu.

⁴ W 2017 r. stali członkowie Rady Bezpieczeństwa skorzystali z prawa weta sześciokrotnie. Zob. więcej w: P. Grzebyk, „Zimna wojna 2.0: działalność Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych w latach 2016–2017”, *Rocznik Strategiczny 2017/18*, s. 84.

⁵ S/RES/2449, 13.12.2018. Zob. również S/2018/322 oraz S/2018/175, 10.04.2018; oraz S/2018/355, 14.04.2018.

Środkowoafrykańskiej⁶, Haiti⁷ czy Saharze Zachodniej⁸), przedłużenia sankcji (Sudan Południowy⁹, Libia¹⁰) lub mandatu prokuratora międzynarodowego mechanizmu rezydualnego dla trybunałów¹¹. Jeśli uwzględni się dodatkowo, że niektóre tematy – takie jak sytuacja na Ukrainie – nie są dyskutowane w Radzie niemal w ogóle, gdyż blokuje się je na etapie głosowań proceduralnych¹², to można wyciągnąć wnioski, że w 2018 r. podziały w tym forum jedynie się pogłębiły. Tym większa jest rola państw będących niestałymi członkami RB, wśród których w 2018 r. znalazły się Polska, Kuwejt, Peru, Gwinea Równikowa, Wybrzeże Kości Słoniowej rozpoczynające pierwszy rok swej kadencji oraz Boliwia, Etiopia, Kazachstan, Holandia, Szwecja pełniące funkcję drugi rok. Państwa te systematycznie upominały się o równy podział obowiązków, aby mieć wpływ na projektowanie rezolucji i obsadę różnego rodzaju organów pomocniczych Rady¹³. To właśnie ich wysiłki często doprowadzały do znalezienia kompromisowego rozwiązania.

Niniejszy artykuł w pierwszej części skupia się na omówieniu działań podejmowanych przez RB wobec państw Bliskiego Wschodu, gdyż w odniesieniu do tego regionu stali członkowie nie mogli dojść do porozumienia, decydowali się zatem na użycie weta. Kolejna część przedstawia rezolucje (zarówno odnoszące się do sytuacji w danym państwie lub regionie, jak i do danego zagadnienia), co do których udało się wypracować rozwiązania w ramach Rady. Trzecia część dotyczy przeglądu operacji pokojowych wraz z odpowiednimi opracowaniami statystycznymi. Czwarta to z kolei krótkie podsumowanie działań Polski jako niestałego członka RB w 2018 r. Artykuł opiera się głównie na dokumentacji spotkań Rady Bezpieczeństwa oraz raportach przygotowywanych przez m.in. Security Council Report. Przy jego opracowaniu wykorzystano analizę prawną połączoną z analizą decyzyjną.

JEŚLI W AGENDZIE JEST BLISKI WSCHÓD, TO CZAS NA WETO

Wszystkie weta, jakie zgłosiły Rosja oraz Stany Zjednoczone w 2018 r., dotyczyły sytuacji na Bliskim Wschodzie, mianowicie w Syrii, Jemenie oraz Palestynie/Izraelu.

W odniesieniu do Syrii jeszcze w lutym 2018 r. udało się przyjąć rezolucję nawiązującą do zakończenia walk, a przynajmniej do ich przerwania na 30 dni (co nie dotyczyło działań przeciwko ISIL), aby umożliwić dostarczenie pomocy humanitarnej¹⁴. Głównym problemem w przypadku sytuacji w Syrii okazało się natomiast uzgodnienie odpowiedniej reakcji na kolejne doniesienia o użyciu broni

⁶ S/RES/2448, 13.12.2018.

⁷ S/RES/2410, 10.04.2018.

⁸ S/RES/2414, 27.04.2018 oraz S/RES/2440, 31.10.2018.

⁹ S/RES/2418, 31.05.2018 oraz S/RES/2428, 13.07.2018.

¹⁰ S/RES/2441, 5.11.2018.

¹¹ S/RES/2422, 27.06.2018.

¹² W 2018 r. odbyły się aż cztery głosowania w kwestiach proceduralnych, gdy np. w latach 2006–2013 takich głosowań nie było w ogóle.

¹³ Zob. S/2018/1024, 13.11.2018.

¹⁴ S/RES/2401, 24.02.2018. Zob. również S/RES/2449, 13.12.2018.

chemicznej z kwietnia 2018 r. Amerykański projekt rezolucji został zawetowany przez Rosję¹⁵, a projekt rosyjski – nieprzyjęty ze względu na niewystarczającą liczbę głosów¹⁶. Obie propozycje potępiały użycie broni chemicznej w Syrii i nawoływały do niezależnego i bezstronnego, przejrzystego postępowania wyjaśniającego. Rosjanie jednak skrytykowali projekt amerykański za próbę odtworzenia Wspólnego Mechanizmu Śledczego (*Joint Investigative Mechanism*), który ich zdaniem był marionetką opozycji¹⁷. Natomiast Amerykanie twierdzili, że Rosja chce mieć prawo wybrania śledczych i oceny wyników postępowania wyjaśniającego okoliczności ataku, co zdaniem USA zagrażało niezależności śledztwa. Rosjanie podkreślali, że niektórzy popierający amerykańską rezolucję już z góry przyjęli, kto jest winny. I rzeczywiście, np. wypowiedzi przedstawiciela Francji jasno stwierdzały, że wina leży po stronie rządu syryjskiego¹⁸. Negocjacom powyższych rezolucji nie pomogło – co wypomniała Rosja – tworzenie atmosfery napięcia przez Waszyngton.

Rosja użyła prawa weta również podczas rozpatrywania sytuacji w Jemenu w lutym 2018 r., gdy swój projekt przedstawiła Wielka Brytania¹⁹. Powodem były sformułowania potępiające Iran za dostawy broni do Jemenu. Przegłosowano zatem projekt rosyjski, niezawierający kontrowersyjnych stwierdzeń i przedłużający embargo na broń²⁰. W grudniu 2018 r. RB zgodnie wyraziła poparcie dla porozumienia sztokholmskiego oraz utworzyła misję oceniającą (*advance mission*) jego wdrożenie i zapelowała o zlikwidowanie wszelkich barier biurokratycznych, które uniemożliwiały dostarczanie dóbr handlowych i humanitarnych²¹.

Stany Zjednoczone tradycyjnie użyły weta, gdy trzeba było bronić ich izraelskiego sojusznika²². Opór wzbudził projekt rezolucji przedłożony przez Kuwejt, w którym wyrażono zaniepokojenie wzrostem przemocy i pogorszeniem sytuacji na palestyńskich terytoriach okupowanych, w tym we Wschodniej Jerozolimie, ale też jasno wskazano na izraelskie siły zbrojne jako winne spowodowania strat wśród ludności cywilnej, w tym wśród dzieci, personelu medycznego oraz dziennikarzy. Projekt podkreślał konieczność przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka oraz pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności. Przypominał również, że Izrael jako władza okupująca ma szereg obowiązków wynikających

¹⁵ S/2018/321, 10.04.2018. Przeciwko głosowały Rosja i Boliwia, natomiast Chiny wstrzymały się od głosu.

¹⁶ S/2018/175, 10.04.2018. Za przyjęciem rezolucji głosowało 6 państw – Boliwia, Chiny, Gwinea Równikowa, Etiopia, Kazachstan i Rosja; przeciwko zaś 7 – Francja, Holandia, Peru, Polska, Szwecja, Wielka Brytania, USA. Dwa wstrzymały się od głosu – Wybrzeże Kości Słoniowej oraz Kuwejt.

¹⁷ Przypomnieć należy, że w raporcie Wspólnego Mechanizmu Śledczego dotyczącego ataku z użyciem broni chemicznej w Chan Szajchun w 2017 r. (w jego wyniku zginęło kilkadziesiąt osób, a kilkaset zostało rannych) odpowiedzialność za tenże atak przypisano państwu syryjskiemu. S/2017/904, 26.10.2017.

¹⁸ S/PV.8228, 10.04.2018.

¹⁹ S/2018/156, 26.02.2018. Przeciwko głosowały Rosja i Boliwia, a od głosu wstrzymały się Chiny i Kazachstan.

²⁰ S/RES/2402, 26.02.2018.

²¹ S/RES/2451, 21.12.2018.

²² S/2018/516, 1.06.2018. Cztery państwa wstrzymały się od głosu – Etiopia, Holandia, Polska, Wielka Brytania.

z IV Konwencji genewskiej o ochronie osób cywilnych podczas wojny²³. Jeśli natomiast chodzi o takie incydenty, jak ostrzał izraelskich cywilnych obszarów z terenów Gazy, projekt Kuwejtu wyrażał jedynie ubolewanie, nie wskazując winnych naruszeń. Stany Zjednoczone swoje weto uzasadniły brakiem wskazania Hamasu, Palestyńskiego Islamskiego Dżihadu i innych zbrojnych grup w Gazie jako organizacji odpowiedzialnych za liczne naruszenia wobec izraelskiej ludności cywilnej. Z kolei amerykański kontrprojekt skupiał się wyłącznie na potępieniu Hamasu, któremu przypisywał atak na infrastrukturę cywilną w Izraelu, określany w rezolucji jako największy zamach z terenu Gazy od 2014 r. Za przyjęciem amerykańskiej wersji rezolucji głosowały jedynie Stany Zjednoczone, trzy państwa były przeciw (Boliwia, Kuwejt, Rosja), a jedenaście wstrzymało się od głosu (w tym Polska). Charakterystyczne, że USA próbowały przeforsować projekt odpowiedniej rezolucji potępiającej Hamas również w Zgromadzeniu Ogólnym w grudniu 2018 r. Jednak i w tym organie głosowanie nie odbyło się po myśli Stanów Zjednoczonych, na co prezydent USA zareagował we właściwy sobie sposób, zapowiadając obcięcie funduszy dla państw, które nie współpracowały przy głosowaniu nad amerykańskim projektem²⁴. Warto jednak odnotować, że administracja amerykańska i izraelska przedstawiły tę porażkę jako zwycięstwo, podkreślając, że jeszcze nigdy tak wiele państw (87) nie było gotowych potępić Hamas w ONZ.

W kontekście sytuacji na Bliskim Wschodzie większych kontrowersji wśród członków RB nie budziła natomiast kwestia przedłużenia misji ONZ w Libii (UNSMIL), utrzymania sankcji wobec Libii (podmiotów libijskich) oraz przedłużenia autoryzacji dla państw pozwalającej przeprowadzać inspekcje na statkach, gdy istniało podejrzenie przemytu broni, ludzi lub ropy i produktów ropopochodnych²⁵.

STAŁE PUNKTY W PROGRAMIE RB – DOMINACJA AFRYKI

Tradycyjnie już najwięcej czasu i decyzji Rada poświęciła sytuacji w Afryce, w szczególności w Republice Środkowoafrykańskiej, obu państwach sudańskich, Demokratycznej Republice Konga oraz Mali²⁶. W każdym z powyższych przypadków RB zdecydowała się na przedłużenie sankcji (odpowiednio embargo na broń, zakaz podróży, zamrożenie środków finansowych) i podkreśliła odpowiedzialność

²³ Dz.U. z 1956 r., nr 38, poz. 171, załącznik. Zob. również opinię doradcę Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat prawnych konsekwencji budowy muru na okupowanym palestyńskim terytorium, 9 kwietnia 2004 r., § 89 i n.

²⁴ Zob. TOI Staff, „Haley: After UN vote on Hamas failed, Trump suggested fund cuts as retribution”, *The Times of Israel* z 8 grudnia 2018 r., <https://www.timesofisrael.com/after-hamas-un-vote-failed-trump-suggested-fund-cuts-as-retribution-haley-says/> [dostęp: 31.02.2019].

²⁵ S/RES/2420, 11.06.2018; S/RES/2434, 13.09.2018; S/RES/2437, 3.10.2018; S/RES/2441, 5.11.2018 (jako jedyna rezolucja w sprawie Libii była głosowana).

²⁶ 50% spotkań było poświęconych Afryce, 32,5% – Bliskiemu Wschodowi; 7,8% – Europie; 5,3% – Azji; Ameryce – 4,4%, <https://unite.un.org/sites/unite.un.org/files/app-schhighlights-2018/index.html#meetings> [dostęp: 31.01.2019].

każdego z wymienionych państw za sytuację na jego terytorium²⁷. Zwróciła uwagę na konieczność osądzenia zbrodni międzynarodowych i wyraziła ogólne poparcie zarówno dla Międzynarodowego Trybunału Karnego²⁸, jak i dla sądów hybrydowych – Specjalnego Trybunału Karnego dla Republiki Środkowoafrykańskiej powstającego we współpracy z ONZ²⁹ oraz Sądu Hybrydowego dla Sudanu Południowego, w którego utworzenie zaangażowała się Unia Afrykańska³⁰.

Odnosząc się do Republiki Środkowoafrykańskiej, Rada zwróciła uwagę na problem zbrodni transnarodowych, w tym przemytu, kłusownictwa, oraz na skalę nadużyć wobec kobiet i dzieci, a także problemy z udzielaniem pomocy humanitarnej³¹. Co do Sudanu Południowego wielokrotnie wyraziła obawy, że obecny konflikt polityczny może z łatwością przerodzić się w wojnę na tle etnicznym³². Zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę, iż łamane jest tam zawieszenie broni, media szerzą mowę nienawiści, dochodzi do zbrodni wojennych oraz zbrodni przeciwko ludzkości. Ponadto odmawia się dostępu do pomocy humanitarnej, nakłada na dobra humanitarne podatki, i to w sytuacji, gdy celowo niszczone są uprawy, a 5 mln ludzi ma problem ze zdobyciem żywności³³. Jak wskazała też Rada, niepokojące jest, że w Sudanie Południowym zginęło już 100 osób, które świadczyły pomoc humanitarną. Sytuacji humanitarnej nie poprawia również defraudacja funduszy publicznych na dużą skalę³⁴. Rada doceniła natomiast polepszenie sytuacji w Darfurze w Sudanie, ale jednocześnie podkreśliła, że problem konfliktów międzywspólnotowych (*intercommunal*) nadal istnieje³⁵. W sprawie DRK Rada podkreślała, że toczące się działania zbrojne w jeszcze większym stopniu niż w ubiegłych latach zagrażają światowemu pokojowi i bezpieczeństwu, i to nie tylko dlatego, że spowodowały podwojenie się liczby tzw. uchodźców wewnętrznych (niemal 4,5 mln) wobec 540 tys. uchodźców w DRK i 714 tys. z DRK w państwach sąsiednich³⁶; ale również ze względu na to, iż w DRK wybuchła epidemia eboli³⁷. Dochodziło do zabójstw personelu medycznego, nie dopuszczano pomocy humanitarnej, istniała realna groźba rozprzestrzenienia się epidemii na państwa sąsiednie – Ugandę, Rwandę, Sudan Południowy oraz Burundi.

Innym państwem afrykańskim, które od wielu lat stale zajmuje Radę, jest Somalia, gdzie notorycznie dochodzi do aktów terroru³⁸ i trwają walki z Asz-Szabab oraz odła-

²⁷ S/RES/2399, 30.01.2018 (RŚA); S/RES/2400, 8.02.2018 oraz S/RES/2418, 31.05.2018, S/RES/2428, 13.07.2018 (państwa sudańskie); S/RES/2424, 29.06.2018 (DRK); S/RES/2423, 28.06.2018 oraz S/RES/2432, 30.08.2018 (Mali).

²⁸ Zob. np. S/RES/2409, 27.03.2018.

²⁹ S/RES/2399, 30.01.2018; S/RES/2448, 13.12.2018.

³⁰ S/RES/2428, 13.07.2018.

³¹ S/RES/2399, 30.01.2018; S/RES/2448, 13.12.2018.

³² S/RES/2406, 15.03.2018; S/RES/2428, 13.07.2018.

³³ S/RES/2406, 15.03.2018.

³⁴ S/RES/2428, 13.07.2018.

³⁵ S/RES/2429, 13.07.2018. Zob. również S/PRST/2018/4, 31.02.2018.

³⁶ S/RES/2409, 27.03.2018.

³⁷ S/RES/2439, 30.10.2018.

³⁸ S/RES/2408, 27.03.2018. Jako przykład można podać atak z 14 października 2017 r. w Mogadiszu, w wyniku którego zginęło ponad 500 osób.

mami ISIL toczony przez AMISOM przy wsparciu odpowiednim pakietem logistycznym ze strony RB³⁹. Rada zwróciła uwagę, że państwa nie powinny ustawać w wysiłkach na rzecz zwalczania piractwa i osądzenia winnych tej zbrodni prawa międzynarodowego⁴⁰. Rada zdecydowała się znieść sankcje wobec Erytrei, ale utrzymać wobec Somalii⁴¹.

RB monitorowała również sytuację w Gwinei Bissau – apelowała o respektowanie prawa do zgromadzeń i organizację wyborów⁴², a także w Burundi, gdzie znajdowała się ogromna liczba tzw. uchodźców wewnętrznych, a władze rządowe zerwały współpracę z Biurem Komisarza ds. Praw Człowieka⁴³. Rada debatowała też nad bezpieczeństwem w całym regionie Afryki Zachodniej⁴⁴.

Jeśli chodzi o sytuację w państwach spoza Afryki, to Rada zajmowała się poszczególnymi krajami ze względu na przedłużenie mandatu konkretnych paneli ds. sankcji, jak w Korei Północnej⁴⁵, biur czy misji – w Afganistanie (UNAMA)⁴⁶, Iraku (UNAMI)⁴⁷, Kolumbii⁴⁸ oraz Bośni i Hercegowinie⁴⁹. Zasygnalizowała również swoje zaniepokojenie sytuacją we wschodniej Ukrainie⁵⁰.

W 2018 r. Rada przyjęła szereg już tradycyjnych rezolucji tematycznych poświęconych, po pierwsze, budowaniu pokoju⁵¹, po drugie – ochronie cywilów w konfliktach zbrojnych, podkreślając tym razem znaczenie problemu głodu, który jest nieodłącznym towarzyszem konfliktów zbrojnych, potępiając praktykę wykorzystywania go jako metody prowadzenia działań zbrojnych, co może w danych okolicznościach stanowić zbrodnię wojenną⁵². Po trzecie, Rada w osobnej rezolucji zwróciła uwagę na rolę młodzieży w zapewnieniu trwałego pokoju i bezpieczeństwa⁵³. Po czwarte, przyjęła rezolucję poświęconą ochronie dzieci w konfliktach zbrojnych, w której potępiła rekrutację (w tym ponowną rekrutację) dzieci do sił/grup zbrojnych, a także ataki na szkoły czy szpitale oraz na osoby związane z tego typu obiektami⁵⁴. Podkreśliła, że użycie szkół w celach wojskowych naraża je na ataki i tym samym zagraża życiu i zdrowiu dzieci i nauczycieli (podobnie gdy zatrzymywane dzieci są wykorzystywane do uzyskiwania wrażliwych informacji). Rada stwierdziła również, że dzieci-żołnierze, które dopuściły się zbrodni w trakcie konfliktów zbrojnych, powinny być traktowane przede wszystkim jako ofiary.

³⁹ S/RES/2415, 15.05.2018; S/RES/2431, 30.07.2018.

⁴⁰ S/RES/2442, 6.11.2018.

⁴¹ S/RES/2444, 14.11.2018.

⁴² S/RES/2404, 28.02.2018.

⁴³ S/PRST/2018/7, 5.04.2018.

⁴⁴ S/PRST/2018/3, 30.01.2018.

⁴⁵ S/RES/2407, 21.03.2018.

⁴⁶ S/RES/2405, 8.03.2018; zob. też S/PRST/2018/2, 19.01.2018.

⁴⁷ S/RES/2421, 14.06.2018.

⁴⁸ S/RES/2435, 13.09.2018.

⁴⁹ S/RES/2443, 6.11.2018.

⁵⁰ S/PRST/2018/12, 6.06.2018.

⁵¹ S/RES/2413, 26.04.2018.

⁵² S/RES/2417, 24.05.2018.

⁵³ S/RES/2419, 6.06.2018.

⁵⁴ S/RES/2427, 9.07.2018.

REWITALIZACJA OPERACJI POKOJOWYCH

Rada nie zdecydowała się w 2018 r. na utworzenie nowej misji pokojowej, natomiast sfinalizowała zamknięcie misji pokojowej w Liberii (UNMIL)⁵⁵. Kontrowersje budziło odnowienie mandatu misji na Haiti (MINUJUSTH)⁵⁶ oraz w Republice Środkowoafrykańskiej (MINUSCA)⁵⁷ i Saharze Zachodniej (MINURSO)⁵⁸, co wiązało się przede wszystkim z brakiem możliwości wykonania czy też prawidłowego określenia mandatu i zapewnienia odpowiedniej współpracy ze strony danego państwa lub przekazania mu stosownych obowiązków. RB wyrażała w swych rezolucjach frustrację z powodu sytuacji w Abyei i niemożności wypełniania mandatu działającej tam operacji UNISFA, stąd też zapowiedziała zmniejszenie misji, nieprzedłużanie poszczególnych jej zadań i konieczność opracowania strategii wyjścia⁵⁹. Zapowiedź zmniejszenia i zamknięcia została wyrażona także w odniesieniu do misji w Darfurze (UNAMID)⁶⁰, co wiązało się z poprawą sytuacji w regionie. Zgodnie z wolą DRK zapowiedziano i realizowano zmniejszanie misji MONUSCO⁶¹, mimo że sytuacja w tym państwie, jak wskazano wyżej, odbiegała od oczekiwanego standardu. Nie było wątpliwości co do konieczności przedłużenia misji w Sudanie Południowym (UNMISS)⁶² czy Mali (MINUSMA)⁶³ oraz tradycyjnych już misji w Libanie (UNFIL)⁶⁴, na Wzgórzach Golan (UNDOF)⁶⁵ oraz na Cyprze (UNFICYP)⁶⁶.

Ogólnie liczba personelu zaangażowanego w misje pokojowe zmniejszyła się ze względu na zamknięcie UNMIL, ale trzeba zauważyć znaczący wzrost liczebności takich misji jak UNMISS, MINUSMA, MINUSCA – co odpowiadało złej sytuacji na terenie państw, gdzie te operacje działały (odpowiednio Sudan Południowy, Mali, Republika Środkowoafrykańska) – oraz MINUJUSTH na Haiti, co wiązało się z faktem, że misja ta dopiero wchodziła w swój drugi rok działalności (zob. tabela 3).

Członkowie Rady uczestniczyli w 2018 r. w wielu spotkaniach poświęconych samej koncepcji operacji pokojowych i wyrażali poparcie dla działań SG mających na celu zmobilizowanie wszelkich partnerów i interesariuszy⁶⁷. W pracach Rady można zauważyć większe skupienie się na zadaniach policji i ogólnie systemu sądowego oraz roli pojednania. RB podkreślała, że będzie starała się określać mandaty w sposób jasny, wiarygodny i możliwy do osiągnięcia, zwracała uwagę na rolę np.

⁵⁵ S/PRST/2018/8, 19.04.2018.

⁵⁶ S/RES/2410, 10.04.2018.

⁵⁷ S/RES/2448, 13.12.2018; S/RES/2446, 15.11.2018.

⁵⁸ S/RES/2414, 27.04.2018; S/RES/2440, 31.10.2018.

⁵⁹ S/RES/2411, 13.04.2018; S/RES/2412, 23.04.2018; S/RES/2416, 15.05.2018; S/RES/2438, 11.10.2018; S/RES/2445, 15.11.2018.

⁶⁰ S/RES/2425, 29.06.2018; S/RES/2429, 13.07.2018.

⁶¹ S/RES/2409, 27.03.2018.

⁶² S/RES/2406, 15.03.2018.

⁶³ S/RES/2423, 28.06.2018.

⁶⁴ S/RES/2433, 30.08.2018.

⁶⁵ S/RES/2426, 29.06.2018; S/RES/2450, 21.12.2018.

⁶⁶ S/RES/2398, 30.01.2018; S/RES/2430, 26.07.2018.

⁶⁷ S/RES/2447, 13.12.2018.

dplomacji prewencyjnej, mediacji i innych metod pokojowego rozwiązywania sporów. Podkreśliła też wzajemne powiązanie rozwoju, pokoju, bezpieczeństwa oraz praw człowieka⁶⁸. Dostrzegała jednak chroniczne problemy związane z brakiem odpowiedniego planowania misji, niewystarczającymi środkami, szkoleniem i wyposażeniem misji, opracowaniem wytycznych operacyjnych, zachowaniem dyscypliny, skalą przestępstw seksualnych, niechęcią do podejmowania ryzyka przez dowódców, powoływaniem się na tzw. narodowe ograniczenia (*national caveats*) dotyczące możliwości angażowania danych sił w poszczególne operacje, co wpływa na możliwość realizacji mandatu. Jako środki zaradcze wskazywała m.in. konieczność spełniania standardów z zakresu ochrony praw człowieka i wprowadzenie jasnego procesu selekcji liderów misji. Postawiła sobie również za cel podwojenie liczby kobiet wśród personelu mundurowego do 2020 r.

Co ciekawe, Rada systematycznie podkreślała swoje przywiązanie do podstawowych zasad, takich jak uzyskanie zgody stron konfliktu, bezstronność, nieużywanie siły z wyjątkiem samoobrony i obrony mandatu, konieczność dopasowania mandatu do konkretnej sytuacji⁶⁹. Wielokrotnie wyrażała oburzenie w odpowiedzi na

Tabela 1
Liczba i przyczyna zgonów członków misji pokojowych w 2018 r.

Misja	Wypadek	Choroba	Celowy atak	Inne	Ogólna liczba zmarłych
MINUSCA	6	7	7	–	20
MINUSMA	5	5	11	1	22
MONUSCO	2	9	8	1	20
UNAMA	–	1	–	–	1
UNAMI	–	1	–	–	1
UNAMID	2	3	–	2	7
UNIFIL	–	1	–	–	1
UNISFA	4	1	–	2	7
UNMIL	–	3	–	–	3
UNMISS	3	9	1	1	14
UNSMIL	–	–	–	1	1
UNTSO	–	–	–	1	1
W sumie	22	40	27	9	98

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Fatalities by Year, Mission and Incident Type up to 12/31/2018 11:59:59 pm*, dostępne na stronie https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/statsbyyearmissionincident-type_5a_17.pdf [dostęp: 31.01.2019].

⁶⁸ S/PRST/2018/20, 18.12.2018.

⁶⁹ S/RES/2436, 21.09.2018.

Tabela 2

Lista największych (powyżej 2000 osób) dostawców personelu wojskowego lub policyjnego na misje pokojowe ONZ, stan na 31 grudnia 2018 r. W każdym przypadku zaznaczono spadek lub awans w rankingu w porównaniu z rokiem 2017 ze wskazaniem miejsca w rankingu z grudnia 2017 r. Tabela jest uzupełniona danymi dotyczącymi stałych członków RB oraz Polski.

Pozycja na liście	Państwo	Liczba
1. (b.z.)	Etiopia	7597
2. (b.z.)	Bangladesz	6624
3. (↑ z 4)	Rwanda	6528
4. (↓ z 3)	Indie	6445
5. (↑ z 6)	Nepal	6098
6. (↑ z 5)	Pakistan	5261
7. (b.z.)	Egipt	3765
8. (↑ z 9)	Indonezja	3065
9. (↑ z 10)	Ghana	2790
10 (↑ z 12)	Chiny	2515
11(↓ z 8)	Senegal	2479
12. (↓ z 11)	Tanzania	2316
13. (↑ z 14)	Maroko	2146
14. (↓ z 13)	Burkina Faso	2085
31. (bz)	Francja	729
68. (↓ z 66)	Rosja	85
36. (↓ z 35)	Wielka Brytania	576
77. (↓ z 73)	USA	51
103. (↑ ze 107)	Polska	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors> [dostęp: 31.02.2019].

celowe ataki na członków misji pokojowych, zwracając uwagę, że mogą one stanowić zbrodnie wojenne⁷⁰. Jednocześnie jednak RB rok w rok sankcjonuje angażowanie części misji pokojowej w działania ofensywne, jak w przypadku MONUSCO w DRK⁷¹, i oczekuje np. od misji MINUSCA w Republice Środkowoafrykańskiej stanowczej reakcji (*robust action*) na łamanie prawa przez dane siły/grupy zbrojne przy jednoczesnym poszanowaniu zasad *peacekeepingu*⁷². Tym samym Rada

⁷⁰ S/RES/2406, 15.03.2018.

⁷¹ S/RES/2409, 27.03.2018.

⁷² S/RES/2448, 13.12.2018 („within the limits of its capacities and areas of deployment, at the formal request of the CAR Authorities and in areas where national security forces are not present or operational, urgent temporary measures on an exceptional basis and without creating a precedent and without prejudice to the agreed principles of peacekeeping operations”).

chciałaby, aby dana misja wymuszała pokój, gdy oficjalnie jej zadaniem nadal jest jego utrzymanie.

Szczęśliwie rok 2018 był zdecydowanie spokojniejszy pod względem ataków na członków operacji pokojowych. Ze statystyk (zob. tabela 1) wynika, że najmniej-bezpieczniejsze są misje MINUSMA (Mali), MONUSCO (DRK) oraz MINUSCA (Republika Środkowoafrykańska). Już te dane wskazują, że zgłaszane przez DRK żądania zredukowania obecności ONZ, przynajmniej w formie misji pokojowej, są przedwczesne.

Na liście największych dostawców personelu wojskowego (tabela 2) nie ma większych zmian, choć należy odnotować awans Chin do pierwszej dziesiątki i postępujący spadek Stanów Zjednoczonych. Awans Polski w rankingu o kilka miejsc (obecnie pozycja 103) odpowiada niewielkiemu zwiększeniu zaangażowania polskiego personelu w misje pokojowe (do 8 osób).

AKTYWNOŚĆ POLSKI W RADZIE BEZPIECZEŃSTWA

W pierwszym roku członkostwa Polska przewodniczyła komitetom ds. sankcji dotyczących Sudanu, Sudanu Południowego i Iraku oraz wiceprzewodniczyła komitetom ds. sankcji dotyczących Demokratycznej Republiki Konga, Korei Północnej, Libanu, Jemenu, a także nieformalnej grupie ds. dokumentacji i kwestii proceduralnych⁷³. Przewodnictwo w ww. komitetach Polska zachowała również w drugim roku swego członkostwa w RB⁷⁴, co – ze względu na trudną sytuację przede wszystkim w państwach sudańskich i rozbieżność co do jej oceny wśród państw członkowskich RB – nie jest zadaniem łatwym.

Niestety trudno odnotować większe sukcesy, jeśli chodzi o obsadzenie Polski w roli państwa odpowiedzialnego za nadanie kształtu projektowi rezolucji (tzw. *penholder*)⁷⁵. Polska była jedynie na zasadzie rotacyjnej odpowiedzialna za opracowanie rezolucji dotyczącej Bośni i Hercegowiny. Nie udało się jej uzyskać stosownej roli przy formułowaniu rezolucji tematycznych.

Z jednej strony nie można mieć zbyt wysokich oczekiwań wobec polskiego przedstawicielstwa, biorąc pod uwagę, że zazwyczaj *penholderami* są państwa P-5. Z drugiej, jak pokazuje przykład Kuwejtu, Szwecji czy Norwegii, ten monopol można przełamać, a ze względu na zauważalną aktywność Polski w organizowaniu debat dotyczących ochrony osób cywilnych (obecnie za projekt odpowiedzialna jest Wielka Brytania) czy dzieci (państwem odpowiedzialnym za projekt w 2018 r. była Szwecja)⁷⁶ upominanie się o rolę *penholdera* było jak najbardziej zasadne.

⁷³ S/2018/2, 2.01.2018.

⁷⁴ S/2019/2, 2.01.2019.

⁷⁵ Zob. Security Council Report, *Penholders and Chairs*, 10.01.2019, <https://www.securitycouncilreport.org/un-security-council-working-methods/pen-holders-and-chairs.php> [dostęp: 31.01.2019].

⁷⁶ Ibidem, *Lead Roles within the Council in 2019: Penholders and Chairs of Subsidiary Bodies*, 10.01.2019, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2019-02/lead-roles-within-the-council-in-2019-penholders-and-chairs-of-subsidiary-bodies.php> [dostęp: 31.02.2019].

Mimo braku pozycji *penholdera* Polska aktywnie korzystała z innych możliwości pozostawionych niestałym członkom w celu zainteresowania członków Rady danymi tematami. Była inicjatorem otwartych debat dotyczących Ukrainy czy rocznicy rosyjskiej agresji zbrojnej przeciwko Gruzji, a także nieformalnych spotkań w tzw. formule Arria⁷⁷ poświęconych: implementacji syryjskiego zawieszenia broni (12 lutego), rosyjskiej okupacji Krymu i roli RB oraz SG w reagowaniu na naruszenia prawa międzynarodowego (15 marca); ochronie praw człowieka w Syrii (19 marca), zapobieganiu poważnym naruszeniom praw dziecka w świetle najlepszych praktyk afrykańskich (7 maja), relacjom między Radą Bezpieczeństwa a MTK (6 lipca), sytuacji w prowincji Idlib w Syrii (7 września), partnerstwu ONZ oraz Unii Afrykańskiej (19 października), ochronie dzieci urodzonych w wyniku przemocy seksualnej (podkreślono, że marginalizowane dzieci są najczęściej rekrutowane do grup zbrojnych) (26 października), sytuacji dzieci niepełnosprawnych podczas konfliktów zbrojnych (3 grudnia), podniesieniu efektywności zapobiegania zbrodniom (10 grudnia). Polska zorganizowała również debaty na temat zapobiegania ludobójstwu podczas nieformalnego spotkania doradców prawnych ministerstw spraw zagranicznych (22–23 października 2018 r.) oraz na temat reintegracji dzieci z sił zbrojnych i grup zbrojnych (6 czerwca).

Z powyższego można wywnioskować, że aktywność Polski w RB w 2018 r. skupiła się przede wszystkim na promowaniu roli prawa międzynarodowego w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa. Temu celowi miała służyć zorganizowana przez Polskę w trakcie majowej prezydencji debata (17 maja), podczas której prezydent Andrzej Duda m.in. stwierdził: „Chcemy podkreślić, że nie ma pokoju bez prawa. Prawo międzynarodowe pozostaje najsilniejszym narzędziem w rękach cywilizowanych narodów, pozwalającym na zapewnienie długotrwałego pokoju – pokoju opartego na zaufaniu i wzajemnie respektowanych normach i wartościach”. Niestety Polska nie była konsekwentna w odwoływaniu się do norm prawa międzynarodowego i ich stosowaniu, o czym świadczy np. jej postawa podczas dyskusji nad projektem rezolucji potępiającej jednostronny atak na cele w Syrii ze strony Stanów Zjednoczonych⁷⁸.

Jeśli chodzi o wnioski płynące z debaty na temat roli prawa międzynarodowego, podsumowane przez Polskę w liście do RB⁷⁹, to podkreślono rolę pokojowych środków rozwiązywania sporów, przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego (wzmocnienie genewskiego procesu poszanowania MPH) oraz pociągania do odpowiedzialności za jego naruszenia, wczesnego ostrzegania, współpracy z organizacjami regionalnymi i subregionalnymi. Zwrócono uwagę, że dla Rady przydatne byłyby raporty Sekretariatu na temat oceny jej działalności w odniesieniu do konkretnej sytuacji, opracowanie algorytmów efektywności RB, pokazujących odpowiedni czas

⁷⁷ Nazwa spotkań pochodzi od nazwiska ambasadora Wenezueli Diego Arrii, który w marcu 1992 r. zaproponował spotkanie z ojcem Jozo Zovko, chorwackim księdzem, naocznym świadkiem przemocy w Bośni i Hercegowinie. Arria zdecydował się zaprosić członków RB na spotkanie w holu, skoro nie było możliwości zwołania formalnego spotkania, w którym mógłby uczestniczyć Jozo Zovko. Obecnie spotkania w tzw. formacie Arria (czyli o charakterze nieformalnym, na które zapraszane są osoby z zewnątrz, mające odpowiednią wiedzę) odbywają się już w salach konferencyjnych.

⁷⁸ S/2018/355, 14.04.2018; zapis debaty, zob. S/PV.8233.

⁷⁹ S/2018/560, 26.07.2018.

reakcji, korzystanie z możliwości zwrócenia się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o opinie doradcze. Zaznaczono, iż należy polepszyć komunikację z państwami członkowskimi, udostępniać przystępne informacje o reżimach sankcyjnych, wzmocnić mandat operacji pokojowych pod kątem wspierania rządów prawa oraz wesprzeć narodowe zdolności mediacyjne i dyplomacji.

Można było też zauważyć, że Polska w swych wnioskach szczególnie podkreśliła konieczność adekwatnej reakcji na zbrodnie międzynarodowe, akcentując wagę nie tylko powstrzymywania się przez stałych członków Rady od weta, lecz także przekazywania danych sytuacji do odpowiednich organów sądowych, w tym Międzynarodowego Trybunału Karnego. W kontekście MTK zwrócono uwagę na prowadzenie strukturalnego dialogu i wsparcie MTK pod kątem przeprowadzania aresztowań, finansowania postępowań w sprawie przekazanych sytuacji. Warto zauważyć, że polski przedstawiciel wyrażał wsparcie dla MTK także przy innych okazjach⁸⁰, a słowa podkreślające konieczność osądzenia zbrodniarzy międzynarodowych padały też w debacie na temat ochrony osób cywilnych (22 maja), która również odbywała się w czasie prezydencji Polski w Radzie Bezpieczeństwa.

Wagę, jaką Polska przywiązuje do prawa międzynarodowego, miał potwierdzić udział prezydenta Andrzeja Dudy w debacie na temat roli prawa międzynarodowego. Niestety, spośród osób pełniących wyższe funkcje państwowe w innych państwach członkowskich RB jedynie prezydent Gwinei Równikowej zdecydował się na osobiste uczestnictwo w spotkaniu, które miało być najważniejszym punktem polskiej prezydencji. Polski prezydent wziął również udział w spotkaniu poświęconym nieprolifercji broni masowego rażenia (18 stycznia) oraz utrzymaniu pokoju (26 września – tu frekwencja głów państw była większa ze względu na uczestnictwo Donalda Trumpa, prezydenta Stanów Zjednoczonych).

Biorąc pod uwagę uwarunkowania Rady, trudno było oczekiwać, aby Polska osiągnęła więcej podczas swego członkostwa, choć musi rozczarowywać fakt, że mimo znacznego zaangażowania w organizowanie spotkań i debat działania te nie zaowocowały żadnym projektem rezolucji. Można również zwrócić uwagę, że Polska była mało aktywna w dyskusji nad reformą operacji pokojowych, co jednak odpowiada naszemu aktualnie marginalnemu w nie zaangażowaniu. Niestety, trzeba też podkreślić, że działalność Polski nie przykuwa zbyt wiele uwagi mediów zagranicznych, a sporadycznie jest relacjonowana przez media krajowe, co jest pokłosiem tego, że choć sama Polska zwracała uwagę na konieczność lepszego komunikowania swych działań przez RB, nie zadbała o odpowiednie relacjonowanie własnej aktywności w tymże organie. Dopiero od czasu prezydencji w RB (a właściwie po jej zakończeniu) na stronie polskiego przedstawicielstwa zaczęły się pojawiać (choć nie systematycznie) informacje na temat działalności RP w Radzie.

⁸⁰ Zob. wystąpienie 29 października 2018 r. na forum Zgromadzenia Ogólnego przy okazji omawiania raportu Międzynarodowego Trybunału Karnego, <https://nowyjorkonz.msz.gov.pl/resource/bdbd690a-0a2f-4518-a3ca-e092c4e75b34:JCR> [dostęp: 31.01.2019].

Tabela 3
Misje pokojowe ONZ, stan na 31 grudnia 2018 r.

Misja	Miejsce działania	Data utworzenia	Ogólna liczba personelu	Żołnierze	Oficerowie sztabowi	Obserwatorzy wojskowi
UNTSO	Bliski Wschód	1948	364 (-10)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	142 (-10)
UNMOGIP	Indie/Pakistan	1949	116 (+1)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	44 (b.z.)
UNFICYP	Cypr	1964	1023 (-83)	754 (-82)	50 (-2)	0 (b.z.)
UNDOF	Syria	1974	1064 (-53)	887 (-53)	52 (+2)	0 (b.z.)
UNIFIL	Liban	1978	11 147 (-170)	10.120 (-167)	197 (-8)	0 (b.z.)
MINURSO	Sahara Zachodnia	1991	469 (-1)	19 (-1)	7 (b.z.)	198 (-2)
UNMIK	Kosowo	1999	351 (-1)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	8 (b.z.)
UNAMID	Darfur (Sudan)	2007	11 077 (-6097)	5833 (-5172)	148 (-144)	64 (-88)
MONUSCO	DRK	2010	20 580 (-108)	15 345 (-5)	267 (+84)	239 (-84)
UNISFA	Abyei (Sudan)	2011	4836 (+34)	4287 (-6)	121 (+14)	137 (+15)
UNMISS	Sudan Południowy	2011	19 363 (+2223)	14 275 (+1866)	410 (+22)	219 (+47)
MINUSMA	Mali	2013	16 139 (+1213)	12 336 (+1037)	436 (+69)	39 (+7)
MINUSCA	Republika Środkowo-afrykańska	2014	15 046 (+970)	11 177 (+931)	294 (+9)	157 (+5)
MINUJUSTH	Haiti	2017	1335 (+135)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	0 (b.z.)
W sumie			102 910 (-3428)	75 033 (-2056)	1982 (+33)	1247 (-121)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Peacekeeping Operations Fact Sheet December 2018 oraz December 2017, dostępne na stronie <https://peacekeeping.un.org/en/peacekeeping-fact-sheet-december-2018> oraz <https://peacekeeping.un.org/en/peacekeeping-fact-sheet-dec-2017> [dostęp: 19.04.2019].

Policja	Personel cywilny międzynarodowy	Personel cywilny lokalny	Wolontariusze ONZ	Ogólna liczba strat (od ustanowienia misji)	Budżet (w USD)
0 (b.z.)	80 (+1)	142 (-1)	0 (b.z.)	52 (+1)	67 160 000 (-1 789 400) (2018–2019)
0 (b.z.)	24 (b.z.)	48 (+1)	0 (b.z.)	11 (b.z.)	19 750 000 (-1 384 800) (2018–2019)
68 (b.z.)	36 (+1)	115 (b.z.)	0 (b.z.)	183 (b.z.)	53 530 000 (-1 121 200)
0 (b.z.)	46 (b.z.)	79 (-2)	0 (b.z.)	52 (+3)	60 300 000 (+2 646 300)
0 (b.z.)	242 (+3)	588 (+2)	0 (b.z.)	313 (+1)	474 410 000 (-8 590 000)
1 (-1)	72 (-1)	158 (+4)	14 (b.z.)	16 (b.z.)	52 870 000 (+351 000)
10 (b.z.)	97 (+2)	215 (-1)	21 (-2)	55 (b.z.)	37 190 000 (-708 200)
2296 (-435)	672 (-56)	1948 (-197)	116 (-5)	269 (+9)	385 680 000 (-100 320 000)
1362 (+11)	769 (+3)	2201 (-145)	397 (+28)	167 (+23)	1 110 000 000 (-31 848 100)
41 (+4)	141 (+11)	76 (-5)	33 (+1)	31 (+7)	263 860 000 (-2 840 000)
1778 (+219)	873 (+29)	1.402 (+39)	406 (+1)	65 (+14)	1 120 000 000 (+49 000 000)
1761 (+36)	691 (+50)	730 (+20)	146 (-6)	177 (+22)	1 070 000 000 (+22 000 000)
2049 (+29)	643 (-9)	519 (+28)	207 (-23)	80 (+21)	930 210 000 (+47 409 200)
1005 (-194)	153 (+153)	(+172)	5 (+4)	1 (+1)	121 460 000 (+96 460 000)
10 371 (-637)	4539 (-32)	8393 (-497)	1345 (-118)	1472 (+102)	Ok. 6,69 mld (- 0,11 mld)

* * *

Na początku 2019 r. sekretarz generalny już nie podnosił czerwonego alarmu, ale stwierdzał, że świat przechodzi przez swoisty test warunków skrajnych⁸¹. Nadal musimy się mierzyć ze zmianami klimatu, podziałami geopolitycznymi, a ogromne masy ludzi przemieszczają się w poszukiwaniu bezpiecznego miejsca. Guterres podkreślił, że mijający rok nie zasypał nierówności, nietolerancja rośnie, jednak na koncie ONZ można odnotować takie sukcesy, jak rozmowy pokojowe w Jemenie, porozumienie między Etiopią i Erytreą, między siłami walczącymi w Sudanie Południowym czy porozumienie globalne dotyczące migrantów i uchodźców, a także wyniki konferencji klimatycznej w Katowicach.

Rada Bezpieczeństwa w 2018 r. mierzyła się z tymi samymi wyzwaniem co w roku poprzednim (jedyną nową sytuacją było wrześniowe spotkanie poświęcone atakowi w Salisbury, ale formalnie nie przyjęto żadnej rezolucji czy oświadczenia). Nadal większość jej czasu zajmuje kwestia bezpieczeństwa w Afryce, a choć liczba wet nie była tak wysoka jak w 2017 r., to w pracach Rady jest widoczny brak konsensusu, w szczególności co do sytuacji na Bliskim Wschodzie.

Polska była dość aktywna w Radzie Bezpieczeństwa, zwłaszcza jeśli chodzi o promocję prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarne-go oraz międzynarodowego prawa karnego. Zwracała szczególną uwagę na ochronę dzieci, co jest dość czytelnym nawiązaniem do wcześniejszego jej zaangażowania na rzecz przyjęcia Konwencji o prawach dziecka z 1989 r.

Choć pozycja niestałego członka Rady nie daje dużych możliwości i oczekiwania wobec przedstawicielstwa Polski powinny być raczej niewielkie, to jednak trzeba wyrazić żal, że mimo sporej aktywności organizacyjnej Polska nie została doceniona w 2019 r. funkcją *penholdera*, co może być skutkiem naszego wręcz bałwochwalczego poparcia dla Stanów Zjednoczonych przy okazji przyjmowania rezolucji w sprawie Syrii i braku propozycji konkretnych rozwiązań, które mogłyby być podstawą kolejnej rezolucji krajowej lub tematycznej.

A RED ALERT FOR THE WORLD – THE ACTIVITY OF THE SECURITY COUNCIL IN 2018

The article presents the activities of the UN Security Council in 2018 in light of the Secretary General's statements concerning the state of the world. The first part is devoted to drafts of resolutions on the Middle East, which were vetoed by permanent members of the Security Council. The second one is focused on decisions concerning African states such as the Republic of Central Africa, Sudan, South Sudan, Democratic Republic of Congo, Mali, and Somalia; as well as on thematic resolutions concerning peacebuilding, protection of civilians and children in armed conflicts, the role of youths for peace and security. In the third part, basic data on

⁸¹ UN News, *In 2019, 'reasons for hope' in a world still on 'red alert': UN chief Guterres*, 28 grudnia 2018 r., <https://news.un.org/en/story/2018/12/1029541> [dostęp: 31.01.2019].

peacekeeping are presented and some violations of peacekeeping rules described. A separate part is devoted to Poland's activities within the SC and in particular its engagement in promoting international law.

Keywords: United Nations, Security Council, veto, country resolutions, thematic resolutions, penholder, sanctions, peacekeeping

Słowa kluczowe: Narody Zjednoczone, Rada Bezpieczeństwa, weto, rezolucje krajowe, rezolucje tematyczne, *penholder*, sankcje, *peacekeeping*